

Péntek Imre

Kortárs gobelinek és kerámiák felvonulása a Balatoni Múzeumban

(*Pelso Biennále – hetedik alkalommal*)

Gálócsy Edit:
Tél, Ősz, Tavasz

A nyári szezon a Balaton partján a kortárs képzőművészet számára is kiváló bemutatkozási lehetőséget kínál. Főként, ha olyan patinás intézményről van szó, mint a keszthelyi Balatoni Múzeum, amely évtizedek óta kihasználja nagyszerű adottságait, és az idén is vonzó programokkal csábította termeibe a közönséget, köztük a szép számú turista vendégsereget. A fénypont kétségtelenül az immár VII. alkalommal megrendezett *Pelso*, az *Országos Kerámia és Gobelin Biennále*. A május elején nyílt rangos tárlat augusztus végéig volt látható, számos tanulsággal szolgált a két művészeti ág művelői számára. A téma nem könnyítette meg a pályázó művészek dolgát, melyet „*A balatoni fény*” címmel írtak ki a szervezők. Mégis, a tárlaton szereplő 48 művész nem tért ki a feladat, a kihívás elől, és azt mondhatnánk: bravúrosan, művészeti águk eszközeinek maximális kihasználásával hoztak létre gazdag asszociációkat keltő, igényes alkotásokat.

A gobelin művelői – mivel síkban kellett elgondolásaikat megvalósítani – nyilván a textil valamilyen anyagára korlátozva, (elsősorban) a színek és formák lehetőségeivel élve próbálták kifejezni a címben megjelölt tartalmakat. A keramikusok számára azonban – a forma és a szín mellett – a térbeli kiterjedés is rendelkezésre állt, azaz a plasztikai hatás csak fokozta a művek intenzitását. Egyáltalán elmondható: tobzódó,

színpompás anyag jött össze, a derű, a humor és harmónia jegyében.

De kezdjük a gobelinekkel, a mérce magas, hiszen a magyar gobelinművészet az elmúlt évtizedekben rendkívül színvonalas, szinte hihetetlen szakmai teljesítményt produkált. Talán az első körben szóljunk azokról a művekről, amelyek a természet jelenségeit, változásait foglalták stilizált formákba. Károlyi Márta *A nap játéka* című művén a fények és árnyak rendeződnek ritmikus, harmonikus alakzatba, Szalontai Éva triptichonja pedig a tűz „fázisait” jelenítette meg a fellobbanástól a kihamvadásig. Makkai Márta *Nap-Föld-Víz- Kapcsolatok* címmel az elemi erők „harmóniáját” „térképezte fel”, a textilfelületen finom eloszlású, sárgás-barnás árnyalatok játszanak egymásba, melyet a fehér fény sávjai törnek meg, szinte drasztikus erővel. Kókay Krisztina *Vízparti meditációja* az apró hullámok ritmusát érzékelteti, Szabó Verona *Most és mindörökké* címmel, az univerzum ködspiráljainak állít látványos, színes emléket. Hasonlóan az égboltra vetette tekintetét Gulyás Judit, *Holdfénytöredéke* bravúrosan szőtt színkavalkád. Sziráki Katalin *Hajnali fényözöne* a világosság gobelinbe álmódott apoteózisa, míg Farkas Éva nonfiguratív formációi közül a *Transzcendens fény* árad elő. Kneisz Eszter *Sárga fény* címmel ugyancsak nonfiguratív formációkat „borít be” telt, súlyos sárgáival.

Tóvölgyi
Katalin:
Balatoni
ritmusok

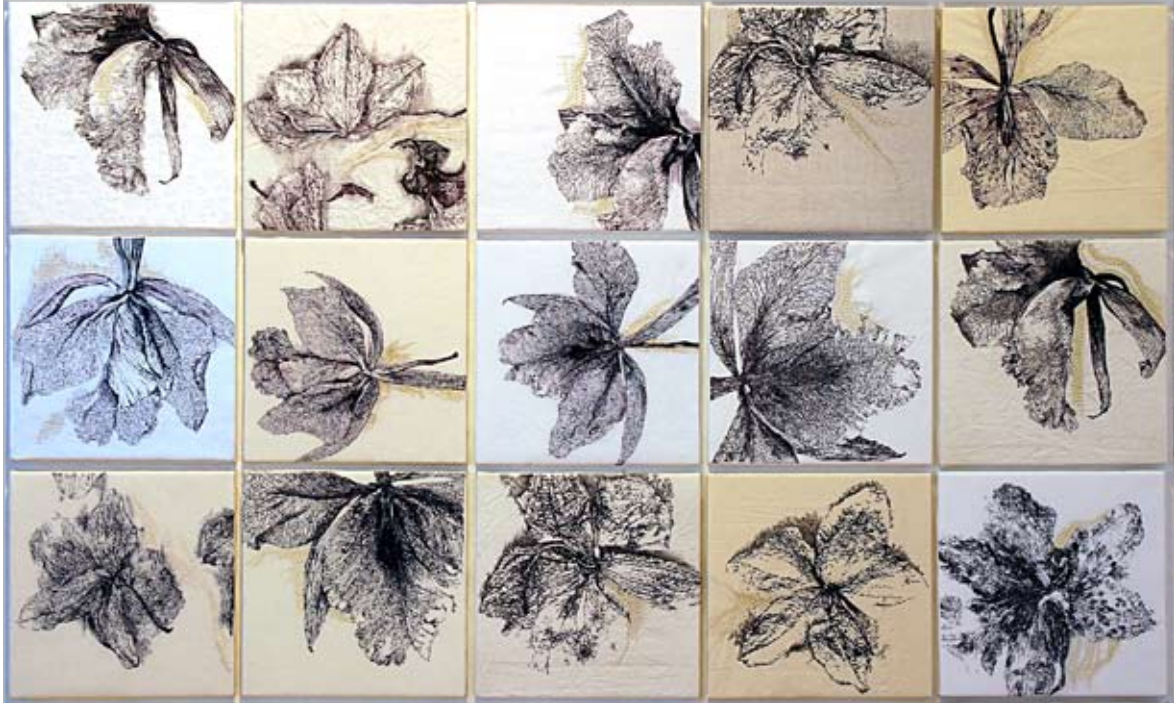
Pázmány Judit *Időfolyama* szintén az elvont tartalmak megjelenítésére vállalkozik, Bényi Eszter *Csendje* emberi dimenziókkal telített lelkiállapot. Erdős Júlia *Őszi erdője* az évszak színorgiját szötte gobelinbe, Málik Irén *Vízpartja* a tárgyak (kövek, homok, víz) légius textil-költészete. Kányási Holb Margit csónakos figuráinak sziluett-ritmusa ugyancsak érdekes (*Visszfény*), Szabó Verona és Csókás Emese virág szírom variációi szintén figyelemre méltóak (*Holdfény árnyék*).

A keramikusok szokatlan, merész plasztikai formáikkal az elvontabb dimenziók felé mozdultak el, másfelől sokkal érzékibb, természet-közeli módon fogalmazták meg témáikat. Lőrincz Zsuzsa *Kompozíciója* az összekapcsolódás, a szerves összetartozás indázó, rusztikus formarendjét tárja elénk, Tóth Magdolna Sára az átváltozás állapotáról ad tömör, emblematikus képet. Tihanyi Zsuzsa a pogány és keresztény hitvilágra utaló szimbólumokból alkotta meg a maga *Napkeresztjét*. Pannonhalmi Zsuzsa *Áttört fényoszlopa* vagy Gombos Hajnal szellemes *Vízre szállás* sorozata szintén az ősidők archaikus formavilága felé mozdítják el a fantáziát. A többség azonban analitikus szemlélettel, mikro- és makromegfigyelések segítségével, jellegzetes tárgyi részletek felnagyításával, kicsinyítésével, vagy eltorzításával operálva közelített a témához. Kun Éva *Víz-fénye* hullámok által barázdált, kékes árnyalatokkal játszó formáció, hasonló kreáció Szabán György *Tavaszi szél vizet áraszt* című, fordított harangszerű kompozíciója,

Szemereki Teréz
munkái

Szabó Verona és
Csókás Emese:
A holdfény
árnyéka

mely a máz zöld alapján megjelenő játékos, tarka mintázattal akarja visszaadni az évszak felszabadult hangulatát. Antal András a fények mintázatát formázta meg erőteljesen barázdált, színezett kerámiareliefjein (*Fények - Hajnal, Fények - Vihar, Fények - Téli árnyak*). P. Benkő Ilona szintén a természeti erők sűrített, tömörített, jelképes értékű „zárványait” jeleníti meg, melyeken a tó vízfelülete drámai színpadként szolgál (*Vihar, Vihar a tó partján*). Laborcz Mónika szinte egy új műfajt kreált, amit kerámia akvarellnek nevezhetnénk... A *Baltoni fények* sorozata (I-VIII.) azokat a fényjelenségeket akarja visszaadni, amelyek az ég és föld között, a víz tükröződéseivel, a légtérben játszódnak le. A fény „direkten” is megjelenik Tamás Ákos kerámiáin: a négy kerek, lámpaszerű forma dekoratív, ornamentikus mintázatán áttör a mesterséges megvilágítás, s mintegy részévé válik a kompozíciónak (*Ezüsthíd, Alkony, Fénycseppek, Luna*). Tóvölgyi Katalin a vitorlások fehér íveit variálta, ismételte, rendezte látványos, függesztett formációba, a kerámia anyagát szinte légiessé, könnyeddé varázsolva (*Baltoni ritmusok*). Rabie M. Hadie különös hangszer-imitációi arra utaltak, hogy a humor sem hiányzott a rendkívül gazdag kollektióból. Szemereki Teréz *A szomszéd tengere mindig kékebb*, vagy F. Orosz Sára *Még csípős a reggel* című kompozíciói a címek nyelvi utalásaival (együtt) képesek mosolyt kelteni. Gálócsy Edit kerámia tájképei kedvesek (*Tél, Ősz, Tavasz*), G. Heller Zsuzsa üvegplasztikái a tenger hangulatát hozták a Balaton mellé. Sövegjártó Márta reliefjein képes volt érzékeltetni a víztükör finom

elmozdulásait, borzolódasait, szél keltette rezdüléseit. Valódi szakmai bravúr! Végül szóljunk a szakma két Munkácsy-díjas mesteréről, Németh Jánosról és Szekeres Károlyról. A zalaegerszegi keramikumművész egyik telt idomú, életerőtől duzzadó, balatoni napozó-meditáló aktját állította ki, míg veszprémi kollégája, művésztsársa kedvelt vázavariációi közül – melynek felületén az anyag égetéskor kibomló szépsége irizál – mutatott be egy gyönyörűséges példányt.

A kortárs magyar iparművészet reprezentatív felvonulása volt ez a kiállítás, méltó folytatása a *Pelso* biennáléknak. Talán egyszer egy szebb katalógusra is telik majd, de egyelőre örülünk annak, hogy nyolc művésznek díjakat adott át az OKM, a MAOE, a MKISZ, a Zala Megyei Közgyűlés, Keszthely városa és a Balatoni Fejlesztési Tanács. S a Balatoni Múzeumban folytatódik a munka: az évadról-évadra szervezett, izgalmas, színvonalas kiállítások rendezése, hogy az ide látogató (kül- és belföldi) közönség ne csak kulináris örömmel (emlékekkel) eltelve térjen haza. Innen, a pannon végekről...

(2009. május 9-aug. 30.)